

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 1 3 A 1 0 1 1 2

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Torek, 1. februar 2022 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Jani Virk: **BREZ IMENA** (odlomek)

KAJ NAJ SPLOH REČE?

Še dolgo je poslušal očetovo govorjenje, ne da bi ga prekinjal, ne da bi pozorno sledil njegovim besedam, na dolgo in široko mu je ta pojasnjeval svoj spremenjeni položaj, odkar je njegova prijateljica noseča, stokal je nekaj o poslu, ki mu čez poletje ne prinaša dovolj strank in denarja, o kreditu, ki ga duši, ker ga je vzel v napačni valuti, mu potem poročal o počitnicah na Kreti, ki bi jih, tako mu je obljubljal še spomladi, pravzaprav morala preživeti skupaj, in začel je potem vedno bolj nepovezano govoriti o vsemogočem, kot da mu je zmanjkalo idej, kaj bi še lahko govoril sinu, da bi kljub nelagodju z obeh strani z njim vzpostavil dober stik. Tudi sam je čutil, da se ob svoji zgovornosti le nespretno izogiba temu, da bi povedal, kar je sina edino res zanimalo – pa je bil preveč ponosen in hkrati prizadet, da bi ga sam vprašal – zakaj ga v resnici ni prej poklical in kdaj se bosta videla, ali ga bo prišel iskat v Ljubljano ali pa ga vsaj za teh njegovih nekaj zadnjih prostih dni pred začetkom treningov povabil, naj se z vlakom pripelje na Obalo. Namesto tega je oče proti koncu pogovora z igranim začudenjem in kot da je malce užaljen vprašal, zakaj je vendar tako tiho in ali se ne veseli, da bo dobil brata ali sestro, in ali si ni tega vedno želel. Ja, želel si je, ampak ko je bil še otrok in so živeli skupaj z mamo kot povsem normalna družina, mu je šlo čez otrplo zavest, počasi in težko, kot bi kdo s svinčnikom pisal po razmočenem papirju, a je ostal tiho. Ni vedel, kaj naj sploh reče, samo nedoločno je mrmljal v telefon zloge, ki bi lahko bili podobni medlemu pritrjevanju, za katerim se je raztezalo trpko razočaranje. Bil je zmeden in potr, v njem sta se kaotično prepletali dve nasprotni spoznanji in se izmenjavali na površju njegove zavesti, da je oče človek, ki ga je imel najraje na svetu, in da je hkrati ta njegov oče najbolj beden lažnivec. Ni mogel razumeti, da mu zares ni znal povedati niti enega pametnega razloga, zakaj se toliko časa ni oglasil, ni mogel verjeti, da ga je pustil samega, v strahu in skrbi zanj. In zdaj ga povrhu niti ni povabil k sebi, ni rekel, da ga bo prišel iskat ali da se bo vsaj kmalu kaj oglasil v Ljubljani. Preden se je poslovil, mu je še obljubil, da ga bo kmalu spet poklical, ko se mu bodo stvari malce umirile, in se bosta takrat lahko bolj zanesljivo dogovorila za naprej. Čao, je še rekel oče, *pošlji mi mesič, če se boš spomnil kakega dobrega imena za bratca ali sestrico*, in je prekinil pogovor. Še nekaj časa je telefon držal ob ušesu in nemo poslušal zvok prekinjenega pogovora. Ni dobro razumel razlogov, zakaj se ne moreta že zdaj dogovoriti, kakor tudi ni dobro razumel, kaj se dogaja, čutil je le, da stvari med njim in očetom niso več takšne kot doslej, da se je nekaj, česar ne bi znal opisati z besedami, nepreklicno končalo.

(Vir: Jani Virk: Brez imena. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018. 56–57.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Katere okoliščine so vplivale na to, da se je odnos med očetom in sinom spremenil? Kakšna je njuna komunikacija – kako se sin odziva na očetovo zgovornost? Zakaj? Citirajte del povedi, v katerem se odražata dve nasprotni sinovi spoznanji o očetu.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o komunikaciji med sinom in očetom. Ob primeru iz življenja presodite, zakaj so za dobre medčloveške odnose potrebni iskreni pogovori.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Samo Rugelj: RESNICA IMA TVOJE OČI (odlomek)

»Zelo preprosto. Stari starši naj se s svojimi vnuki ukvarjajo toliko, kolikor jim ustreza. Ne gre za obveznosti. Gre za to, koliko jim je do tega, da se družijo z otroki svojih otrok.«

»No, ja ...« je zamrmrala.

»Kaj, a ne misliš tako?« je vprašal.

Globoko je vzdihnila in pospešila.

»A?« je ponovil.

»Ne,« je bila kratka in za odtenek bolj odločno je postavila nogo naprej v korak.

»Osnova je naslednja,« se ni pustil ustaviti, »najprej si otrok, potem najstnik in študent, potem odrasteš in imaš čas zase, potem – če je to seveda tvoja življenjska smer in če se vse srečno izide – dobiš otroke, in potem moraš toliko in toliko časa toliko in toliko let nameniti njim. Ne?«

Niti trznila ni.

»In potem, ko končno prideš do tega, da se otroci, sedaj že odrasli, osamosvojijo in odidejo od doma, in imaš spet končno nekaj časa zase, da postoriš tisto, kar si še mislil opraviti v svojem življenju ... potem, no, potem pa naj bi človek pristal na to, da ga njegovi otroci spet dajo na svoj urnik. Ni šans!«

»To je egoistično!« je temno pribila Mija.

»Zakaj?« je odvrnil. »Zakaj?«

»Logično je, da pomagaš svojim otrokom, če potrebujejo pomoč. Logično je, da prevzameš vnuke, če je treba, če lahko.«

Prišla sta do križišča, od koder se je levo odcepila pot proti vrhu in se začela strmo vzpenjati. Spustil jo je naprej, potem pa stopal tesno za njo.

»Ne vem, ali sva se razumela. Gre za pomembno distinkcijo, kako razumeš besedo obveznosti. Sam to razumem obvezujoče, obveznosti so nekaj, česar v zvezi z vnuki ne bi želel početi ...«

»Ja, saj to si že povedal,« ga je prekinila.

»Ja, ampak morda se nisva dobro razumela. Ukvarjati se z otroki je obveza njihovih staršev, ne pa starih staršev. Ti naj se ukvarjajo z vnuki, če želijo in kolikor želijo. Zato to ne more biti obveza.«

»Preveč si se zafilozofiral ...« je zategnila.

Pred njima se je odprl pogled na vrh, do katerega sta imela samo še nekaj najbolj strmih ovinkov.

»Ne, po moje se nisem,« je zadihano odvrnil.

»Glej, začelo se je z Žagarjevimi vnuki, ampak v bistvu se mi zdi, da si govoril o najinih vnukih, o Jakobu in Evici. Ali ti morda ni všeč, da prideta v soboto?«

»Nisem preveč prepričan, ali mi je všeč. Ni mi prav, da prideta ravno sedaj, med *temi* prazniki.«

»Dobro. In kaj zdaj?« se je ustavila za trenutek in se ozrla proti njemu.

»Nič. Večkrat sem že razmišljal, kako bi bilo, če bi naju, ko bova že končno oba upokojena in se bova čez vikend kam odpravljala, Rok poklical, da je zbolel kateri od vnukov in če ga lahko prevzameva. Kaj bi storila? Bi takoj skočila?«

Kratko je pomišljala, potem pa rekla: »Ja, seveda bi. To je urgentna reč.«

»No, morda je urgentna, morda pa tudi ne. A to, kar bi denimo morala početi midva, pa ni urgentno?«

(Vir: Samo Rugelj: Resnica ima tvoje oči. Maribor: Litera, 2018. 21–22.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran